

Toets flora en fauna

Vlaamsche schuur St. Lambertusstraat te Cromvoirt

Datum : 3 april 2018
Projectnummer : 18-0090
Opdrachtgever : Dhr. A. van Oers
Veldwerk : K.S. Haan
Opgesteld door : K.S. Haan
Kwaliteitscontrole : E.J.F. Claassen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens een monumentale Vlaamsche schuur te verplaatsen van een perceel in de kern van Cromvoirt (St. Lambertusstraat 33) naar een perceel in het buitengebied van Cromvoirt (St. Lambertusstraat 70). In verband met dit voornemen en het benodigde bestemmingsplan is het noodzakelijk een toetsing aan de Wet natuurbescherming uit te voeren. Door middel van de toets flora en fauna wordt in beeld gebracht of de werkzaamheden strijdigheid opleveren met de Wet natuurbescherming en hoe eventuele strijdigheid met deze wet voorkomen kan worden. In het kader van deze toets flora en fauna wordt gekeken naar de mogelijk voorkomende beschermde soorten in de huidige schuur en de mogelijk voorkomende beschermde soorten op de nieuwe locatie.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de soortlijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Wet natuurbescherming wordt gehandeld.

Deze Toets flora en fauna is alleen gericht op soortbescherming. Gezien de ligging van beide locaties en de lokale aard van de werkzaamheden wordt gebiedsbescherming op voorhand niet van toepassing verklaard. Dit onderzoek richt zich zodoende alleen op de voor de locatie relevante soortgroepen planten, vogels, amfibieën en zoogdieren (vleermuizen) en is nadrukkelijk geen dekkende inventarisatie. Daarvoor zijn namelijk meerdere inventarisatierondes nodig binnen de daarvoor geschikte periodes.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Deze toets flora en fauna is alleen gericht op het onderdeel soortbescherming van de Wet natuurbescherming. De onderdelen over bescherming van gebieden en houtopstanden uit de Wet natuurbescherming en het beleid voor het NNN worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1 wn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2 wn;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3 wn.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Beschrijving plangebied en voorgenomen plannen

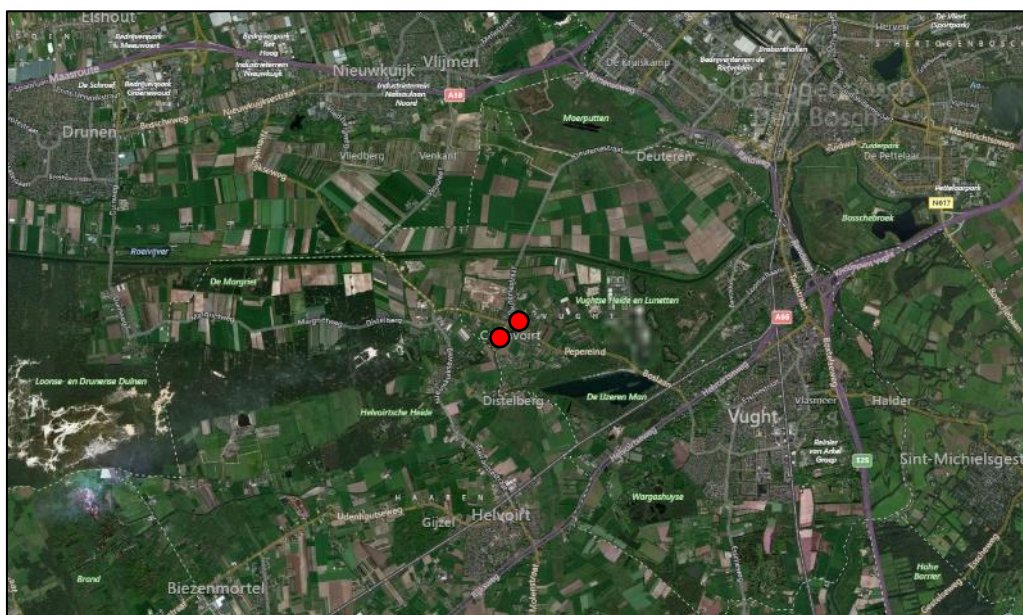
Het plangebied waar de schuur verwijderd wordt ligt in de bebouwde kom van Cromvoirt. Het plangebied waar de schuur teruggeplaatst wordt ligt ten zuiden van de bebouwde kom van Cromvoirt op een afstand van circa 200 meter van de huidige locatie van de schuur.

In de huidige situatie bestaat het plangebied waar de schuur verwijderd wordt uit grasland met twee schuren, enkele materialen (zoals een oude duiventil, een stapel ijzeren hekken en een oude dichte put) en enkele notenbomen. Langs de Sint Lambertusstraat staan enkele inlandse eiken. Ten westen van de huidige locatie van de te verplaatsen schuur staan enkele struiken en ligt een houtril.

Het plangebied waar de schuur teruggeplaatst wordt is ingericht als landschapstuin. Rond deze tuin staan enkele gebouwen, een bomenrij en ligt agrarische grond. Op circa 150 meter ten zuidwesten van dit plangebied liggen enkele poelen en loopt de Zandleij.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied in de ruimere omgeving weergegeven. Figuur 2 toont de globale begrenzing van het plangebied. Op pagina 5 staan enkele foto's van het plangebied.

Initiatiefnemer is voornemens een monumentale Vlaamsche schuur te verplaatsen van een perceel in de kern van Cromvoirt (St. Lambertusstraat 33) naar een perceel in het buitengebied van Cromvoirt (St. Lambertusstraat 70). De schuur wordt hiervoor uit elkaar gehaald en op de nieuwe locatie in elkaar gezet. De nieuwe locatie is momenteel in gebruik als landschapstuin. Een gedeelte van de landschapstuin wordt ten behoeve van de voorgenomen plannen verwijderd. Enkele kleine struiken worden hiervoor verplaatst, maar de appelbomen, beukenhagen, gele kornoelje en overige vegetatie worden op deze locatie verwijderd. De stal wordt na het bouwen gebruikt voor opslag en als schapenstal.

Figuur 1. Ligging van het plangebied in de wijde omgeving (rode cirkels) (bron: Bing Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing van het plangebied (rode lijnen) (bron: Bing Maps)

Foto 1. Te verplaatsen Vlaamsche schuur (zuidwesten)

Foto 2. Open deel van Vlaamsche schuur

Foto 3. Binnenkant Vlaamsche schuur

Foto 4. Hooizolder Vlaamsche schuur

Foto 5. Stalling ten noorden tegen te verplaatsen schuur

Foto 6. Te verplaatsen Vlaamsche schuur (zuidoosten)

Foto 7. Landschapstuin (te verwijderen vegetatie)

Foto 8. Landschapstuin ten zuiden van de te verwijderen vegetatie

1.8 BESTAANDE SITUATIE MET POTENTIËLE LOCATIES VLAAMSCHE SCHUUR

Figuur 3. Voorgenomen plannen: Nieuwe locatie Vlaamsche schuur is nummer 2
(bron: Landschapsplan verplaatsing Vlaamsche schuur, Bureau Verkuylen)

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen, de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) en Verspreidingsatlas.nl is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 22 maart 2018 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: licht bewolkt, zonnig, matige wind (3 bft) en circa 7 °C.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er zijn alleen algemene plantensoorten aangetroffen. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in de plangebieden geschikte biotopen ontbreken voor beschermde plantensoorten. Derhalve is de aanwezigheid van beschermde plantensoorten in de plangebieden uit te sluiten.

4.2 Amfibieën

Uit gegevens van RAVON en de Verspreidingsatlas.nl blijkt dat in de omgeving (0-5 km) van het plangebied de volgende beschermde soorten amfibieën voorkomen: Alpenwatersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander (alle §3.3 wn), kamsalamander, heikikker, rugstreeppad en poelkikker (alle §3.2 wn). Op circa 150 meter ten zuidwesten van het zuidelijke plangebied liggen enkele poelen en loopt de Zandleij.

Het voorkomen van heikikker (§3.2 wn) is vanwege het agrarisch en stedelijk karakter van (de omgeving van) de plangebieden uit te sluiten. Vanwege het ontbreken van dynamische milieus in het plangebied is het voorkomen van rugstreeppad (§3.2 wn) uit te sluiten.

Het is niet uit te sluiten dat de algemene soorten amfibieën gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander de poelen in en om het zuidelijke plangebied als voortplantingshabitat gebruiken. Het is bij de opdrachtgever bekend dat kleine watersalamander in de vijver in het zuidelijke plangebied voorkomt. Daarnaast is het niet uit te sluiten dat gewone pad en bruine kikker het noordelijke plangebied als landhabitat gebruiken. Voor algemene soorten amfibieën gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander geldt in de provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

De sloten en poelen in de omgeving van het zuidelijk plangebied kunnen als voortplantingsbiotoop dienen voor Alpenwatersalamander, poelkikker, kamsalamander. Hierdoor is het niet uit te sluiten dat deze amfibieënsoorten het zuidelijke plangebied als land- en overwinteringshabitat gebruiken. Het verwijderen van de vegetatie in dit plangebied kan tot gevolg hebben dat het land- en overwinteringshabitat van de amfibieën wordt verstoord en dat mogelijk individuen worden gedood. Vanwege de aanwezigheid van bomen en struiken in de omgeving van het zuidelijke plangebied blijft er voldoende, even geschikt overwinteringsbiotoop over in de nabije omgeving.

Voor de poelkikker, kamsalamander en Alpenwatersalamander geldt geen vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verwijderen van de vegetatie geldt dat deze niet tijdens de overwinteringsperiode voor poelkikker en kamsalamander mogen worden verwijderd. Voor poelkikker geldt een overwinteringsperiode van half oktober tot en met half april (Kennisdokument Poelkikker, BIJ12) en voor kamsalamander geldt een overwinteringsperiode van november tot en met februari (Kennisdokument Kamsalamander, BIJ12).

De Alpenwatersalamander is een soort van tabel 2 van de voormalige Flora- en faunawet. Onder de Wet natuurbescherming mag voor deze soorten gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland.

Voor het zorgvuldig handelen dient de volgende periode en werkwijze te worden gehanteerd:

- + Het uitvoeren van graafwerkzaamheden op locaties waar tabel-2 soorten amfibieën voorkomen vindt plaats in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soorten. De overwinteringsperiode duurt van 1 november – 15 maart.

4.3 Vogels

De plangebieden zijn geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn kauw, houtduif, ekster, zwarte kraai en koolmees in de plangebieden waargenomen. De vegetatie in en rond de plangebieden biedt locaties waar algemene vogelsoorten kunnen broeden. Negatieve effecten op het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten zijn redelijkerwijs uit te sluiten; in de directe omgeving van het plangebieden is en blijft voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Gedurende het broedseizoen zijn vogels strikt beschermd en activiteiten dienen daarom ook buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Uit gegevens van Waarneming.nl blijkt dat in 2014 een waarneming van huismus is gedaan in de omgeving van het noordelijke plangebied. Huismussen hebben jaarrond beschermde nesten en de Vlaamsche schuur is geschikt als verblijfplaats voor huismussen. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen waargenomen in het noordelijke plangebied. Vanwege de afwezigheid van waarnemingen van huismussen in en om het noordelijke plangebied tijdens een veldbezoek met goede weersomstandigheden, is het uit te sluiten dat verblijfplaatsen van huismus in de Vlaamsche schuur aanwezig zijn.

In het zuidelijke plangebied is een nestkast voor huismussen tegen een schuur geplaatst die momenteel niet door huismussen gebruikt wordt. De beukenhagen in het zuidelijke plangebied die verwijderd worden zijn geschikt om te dienen als verblijfplaats voor huismussen. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen waargenomen in het zuidelijke plangebied en er zijn in de omgeving geen waarnemingen gedaan. Hiermee kan worden uitgesloten dat huismussen voorkomen in het zuidelijke plangebied.

Volgens gegevens van Waarneming.nl komen steenuil en kerkuil voor in de omgeving van de plangebieden. Steenuil en kerkuil schuwen de menselijke omgeving niet en broeden ook in daken en zolders van loodsen, huizen en schuren, maar waarbij de aanwezigheid van geschikt foerageergebied in de directe omgeving noodzakelijk is. In de Vlaamsche schuur is tijdens het veldbezoek een veer van kerkuil gevonden. Verder zijn er geen braakballen en andere sporen van langer verblijf van uilen gevonden. Kerkuil heeft de schuur waarschijnlijk gebruikt om incidenteel te foerageren. Het is daarom uit te sluiten dat de schuur door uilen als vaste verblijfplaats wordt gebruikt.

In het zuidelijke plangebied is in een schuur een uilennestkast geplaatst waar elk jaar kerkuilen broeden. Voorgenomen werkzaamheden hebben (wanneer ze overdag plaatsvinden) geen negatief

effect op deze verblijfplaats en het is uit te sluiten dat er nog meer verblijfplaatsen van uilen in het zuidelijke plangebied aanwezig zijn.

Wel kunnen de plangebieden door steenuil en kerkuil als foerageergebied worden gebruikt. Na de werkzaamheden zijn de plangebieden nog steeds geschikt als foerageergebied en er blijft in de omgeving voldoende, even geschikt foerageergebied aanwezig.

4.4 Zoogdieren

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart en baardvleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de wijdere omgeving van het plangebied.

De plangebieden zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen de bebouwing en begroeiing gebruiken om langs te foerageren. De voorgenomen plannen hebben tijdelijk een negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen. Na de werkzaamheden blijven de plangebieden (deels) geschikt als foerageergebieden voor vleermuizen en in de omgeving blijft voldoende, even geschikt foerageergebied aanwezig. Ook kunnen de bomen aan de oostzijde van het zuidelijke plangebied dienst doen als vliegroute voor vleermuizen. De voorgenomen plannen hebben geen effect op deze mogelijke vliegroute. Vanwege de openheid van de schuur en het ontbreken van spouwmuur zijn er teveel klimatologische beperkingen om het gebouw geschikt te laten zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. In de andere gebouwen in en in de omgeving van de plangebieden zijn wel mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Vanwege het feit dat deze gebouwen blijven staan is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Uit het veldbezoek blijkt dat de plangebieden voor een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren geschikt zijn als leefgebied, zoals vos, konijn, haas, egel en algemene muizensoorten. De voorgenomen werkzaamheden hebben tot gevolg dat (een deel van) het leefgebied van deze soorten verdwijnt. Voor deze soorten van §3.3 wn geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is zodoende niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen.

Vanwege de begroeiing in en om het zuidelijke plangebied is het niet uit te sluiten dat kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) het plangebied als leefgebied gebruiken. Vanwege het feit dat er alleen vegetatie in het midden van het zuidelijke plangebied verwijderd wordt, is het uit te sluiten dat door de voorgenomen plannen verblijfplaatsen van kleine marterachtigen verloren gaan. Door het verwijderen van de vegetatie verdwijnt er wel een gedeelte van het leefgebied voor kleine marters. Er blijft in de omgeving echter voldoende, even geschikt leefgebied aanwezig.

Gezien de ligging en de kenmerken van het plangebied kan het voorkomen van meer zeldzame en kritische soorten grondgebonden zoogdieren van §3.2 wn en §3.3 wn in het plangebied worden uitgesloten.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten vissen, reptielen, dagvlinders, libellen, weekdieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

Het is niet uit te sluiten dat de algemene soorten amfibieën gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander (alle §3.3 wn) in het plangebied voorkomen. Voor deze soorten geldt in de provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Ook poelkikker, kamsalamander en Alpenwatersalamander kunnen het zuidelijke plangebied als land- en overwinteringshabitat gebruiken. Voor de poelkikker, kamsalamander en Alpenwatersalamander geldt geen vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verwijderen van de vegetatie geldt dat deze niet tijdens de overwinteringsperiode voor poelkikker en kamsalamander mogen worden verwijderd. Voor poelkikker geldt een overwinteringsperiode van half oktober tot en met half april (Kennisdocument Poelkikker, BIJ12) en voor kamsalamander geldt een overwinteringsperiode van november tot en met februari (Kennisdocument Kamsalamander, BIJ12).

De Alpenwatersalamander is een soort van tabel 2 van de voormalige Flora- en faunawet. Onder de Wet natuurbescherming mag voor deze soorten gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland.

Voor het zorgvuldig handelen dient de volgende periode en werkwijze te worden gehanteerd:

- + Het uitvoeren van graafwerkzaamheden op locaties waar tabel-2 soorten amfibieën voorkomen vindt plaats in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soorten. De overwinteringsperiode duurt van 1 november – 15 maart.

De plangebieden zijn geschikt als broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van broed- en foerageergebied van vogels. Indien vogels aan het broeden zijn kan het verwijderen van bomen en beplanting niet plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Het plangebied wordt mogelijk door steenuil en kerkuil als foerageergebied gebruikt. Na de werkzaamheden is het plangebied nog steeds geschikt als foerageergebied en er blijft in de omgeving genoeg alternatief foerageergebied aanwezig.

De plangebieden zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen de bebouwing en begroeiing gebruiken om langs te foerageren. De voorgenomen plannen hebben tijdelijk een negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen. Na de werkzaamheden blijven de plangebieden (deels) geschikt als foerageergebieden voor vleermuizen en in de omgeving blijft voldoende, even geschikt foerageergebied aanwezig. Ook kunnen de bomen aan de oostzijde van het zuidelijke plangebied dienst doen als vliegroute voor vleermuizen. De Vlaamsche schuur is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. In de andere gebouwen in en in de omgeving van de plangebieden zijn mogelijk wel verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Vanwege het feit dat deze gebouwen blijven staan is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Uit het veldbezoek blijkt dat de plangebieden voor een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren geschikt zijn als leefgebied, zoals vos, konijn, haas, egel en algemene muizensoorten. Mogelijk functioneert het plangebied als (onderdeel van het) leefgebied van deze grondgebonden zoogdieren van §3.3 wn. De voorgenomen werkzaamheden hebben tot gevolg dat (een deel van) het leefgebied van deze soorten verdwijnt. Voor deze soorten van §3.3 wn geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is zodoende niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen.

Vanwege de begroeiing in en om het zuidelijke plangebied is het niet uit te sluiten dat kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) het plangebied als leefgebied gebruiken. Vanwege het feit dat er alleen vegetatie in het midden van het zuidelijke plangebied verwijderd wordt, is het uit te sluiten dat door de voorgenomen plannen verblijfplaatsen van kleine marterachtigen verloren gaan. Door het verwijderen van de vegetatie verdwijnt er tijdelijk wel een gedeelte van het leefgebied voor kleine marters. Er blijft in de omgeving echter voldoende, even geschikt leefgebied aanwezig.

Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. het verwijderen van vegetatie wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
2. er ten behoeve van het in functie blijven van het foerageergebied van vleermuizen en uilen enkel overdag gewerkt wordt.
3. er, ten behoeve van de mogelijk voorkomende Alpenwatersalamander, gewerkt wordt volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland (graafwerkzaamheden buiten de overwinteringsperiode van 1 november – 15 maart).
4. er, ten behoeve van de mogelijk voorkomende poelkikker en kamsalamander, gewerkt wordt buiten de overwinteringsperiode van poelkikker (half oktober tot en met half april) en kamsalamander (november tot en met februari).

Tabel 2. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Algemene amfibieënsoorten	§3.3 wn	Voortplantingshabitat (zuidelijke plangebied) en landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Alpenwatersalamander	§3.3 wn	Land- en overwinteringshabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Graafwerkzaamheden uitvoeren buiten de overwinteringsperiode (1 november – 15 maart)
Poelkikker	§3.2 wn	Land- en overwinteringshabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Graafwerkzaamheden uitvoeren buiten de overwinteringsperiode (half oktober – half april)
Kamsalamander	§3.2 wn	Land- en overwinteringshabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Graafwerkzaamheden uitvoeren buiten de overwinteringsperiode (november – eind februari)
Algemene grondgebonden zoogdiersoorten	§3.3 wn	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Foerageergebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Werkzaamheden overdag uitvoeren
Vleermuizen	§3.2 wn	Vliegroue (zuidelijk plangebied)	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Werkzaamheden overdag uitvoeren
Vleermuizen	§3.2 wn	Verblijfplaatsen (bestaande gebouwen zuidelijk plangebied)	Nee	-	-
Vogels	§3.1 wn (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen vegetatie buiten broedseizoen.
Kerkuil	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Broedgebied (zuidelijk plangebied) en foerageergebied	Nee	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Werkzaamheden overdag uitvoeren
Steenuil	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Werkzaamheden overdag uitvoeren

Ecologische potenties Vlaamsche schuur

Het verplaatsen van de Vlaamsche schuur kan ecologisch gezien een meerwaarde opleveren voor de nieuwe locatie. De schuur kan nestgelegenheid bieden aan boerenwaluw. Deze vogels broeden in schuren en stallen. De vogels moeten dan wel toegang hebben tot de schuur. Doordat het voornemen is om schapen in de schuur te stallen, zijn er insecten aanwezig waarop de boerenwaluw kan foerageren.

De huiswaluw broedt aan de buitenzijde van gebouwen. Deze soort is iets minder algemeen dan de boerenwaluw. De Vlaamsche schuur kan ook aan de huiswaluw broedgelegenheid bieden. Eventueel kunnen nestplankjes of kunstnesten voor deze soort onder de dakoverstek aan de buitenzijde van de schuur worden aangebracht, maar ook op eigen kracht kan de huiswaluw een nest maken aan de schuur.

De Vlaamsche schuur kan ook nestgelegenheid bieden aan huismussen. Deze soort kan in de schuur en onder het dak plekken vinden om nesten te maken. De landschapstuin biedt geschikt foerageergebied voor huismussen en er zijn ook plekken voor stofbaden en drinkwater aanwezig. In de huidige situatie wordt de landschapstuin waarschijnlijk door vleermuizen gebruikt om te foerageren. Mogelijk hebben vleermuizen in de gebouwen verblijfplaatsen. Ook in de Vlaamsche schuur kunnen vleermuizen verblijfplaatsen vinden. Om de schuur beter geschikt te maken voor verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen vleermuiskasten worden opgehangen of worden geïntegreerd in het gebouw. Het is ook mogelijk ruimtes te creëren achter planken of betimmering waar vleermuizen kunnen wegkruipen.

De Vlaamsche schuur kan als zitplek (roestplek) functioneren voor kerkuil en/of steenuil. Kerkuil heeft al een nestplek in een schuur in de tuin. Hierdoor zal de Vlaamsche schuur niet zo snel als nestplek door kerkuil worden gebruikt. Als de schuur toegankelijk is voor steenuil kan deze er mogelijk wel gaan broeden. Om dit te stimuleren kan een nestkast voor steenuil worden opgehangen in de schuur.

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Diepenbeek, A van, 1999. Veldgids Diersporen, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht
- + Kennisdocument Kamsalamander. Versie 1.0 Juli 2017. BIJ12
- + Kennisdocument Poelkikker. Versie 1.0 Juli 2017. BIJ12
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden

www.vlindernet.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.libellennet.nl

www.eis-nederland.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl